Dosarul: nr.2rc-191/24(2-18176180-02-2rc-17062024)
Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - D. Sușchevici

D E C I Z I E

05 decembrie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componența sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Marina Anton și Dorin Dulghieru

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de avocatul ***** în interesele SA ”*****” împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 mai 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA ”*****” împotriva ÎS ”*****” cu privire la încasarea prejudiciului în formă de venit ratat, -

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

1. La data de 27 aprilie 2018, SA ”*****” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS ”*****” cu privire la încasarea prejudiciului în formă de venit ratat.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 mai 2023, s-a respins cererea reprezentantului reclamantului SA ”*****”, avocatului ***** cu privire la repunerea în termen.
3. S-a admis cererea reprezentantului pârâtului ÎS ”*****”, ***** privind ridicarea excepției de tardivitate şi s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SA ”*****” către ÎS ”*****” privind încasarea prejudiciului în formă de venit ratat, ca fiind tardivă.
4. Prin decizia Curții de Apel Chişinău din 28 martie 2024, s-a respins recursul declarat de avocatul ***** în interesele SA ”*****” şi s-a menținut încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 mai 2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de SA ”*****” împotriva ÎS ”*****” privind încasarea prejudiciului în formă de venit ratat.
5. La data de 10.05.2024, reprezentantul pârâtului ÎS ”*****”, ***** a depus o cerere privind emiterea unei încheieri suplimentare în temeiul art.250 CPC, prin

care să fie dispusă încasarea de la SA ”*****” în beneficiul ÎS ”*****” a sumei de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, invocând că, soluția adoptată în prezentă cauză a devenit irevocabilă, iar la examinarea cauzei, instanța de fond în partea motivată s-a expus asupra cerinței cu privire compensarea cheltuielilor de asistență juridică, însă în partea dispozitivă a actului judecătoresc a omis să indice suma adjudecată, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

6. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 mai 2024, a fost admisă cererea reprezentantului pârâtului ÎS ”*****”, ***** privind emiterea unei încheieri suplimentare.

7. S-a încasat din contul SA ”*****” în beneficiul ÎS ”*****” cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5000 lei.

8. La data de 04 iunie 2024, avocatul ***** în interesele SA ”*****” a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 mai 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă cererea ÎS ”*****” privind emiterea încheierii suplimentare.

Argumentele părților:

9. În motivarea cererii de recurs, s-a indicat că, recurentul nu este de acord cu încheierea contestată, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.

10. Notează că, potrivit pct.16 al Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaților, pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

11. Reiterează că, potrivit practicii constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, un reclamant nu poate obţine rambursarea cheltuielilor sale de judecata decât în măsura în care li s-a stabilit realitatea, necesitatea şi caracterul rezonabil.

12. Subliniază faptul că, pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților, copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată; b) copia de pe facturile de strictă evidentă, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

13. Susține că, instanța de fond nu a verificat dacă au fost întrunite condițiile de solicitare de către solicitantul (pîrîtul/intimat) compensării cheltuielilor de asistență juridică și nu a constatat că la materialele cauzei lipsesc actele doveditoare și anume lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat. Astfel în lipsa unui

act la materialele cauzei în care să fie menționate acțiunile întreprinse pe dosar, nu poate fi stabilit cu certitudine când a fost întreprinsă acţiunea şi dacă poate fi raportată la prezentul litigiu.
14. Prin urmare, în lipsa unui raport detaliat al activității avocatului în prezenta speță, consideră că, suma solicitată inițial de 41000 lei, suma de 5000 lei admisă, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică la examinarea cauzei în instanța de fond, este una exagerată, or, în acest sens urmează a fi apreciată prestația avocatului prin prisma realităţii, necesităţii şi rezonabilităţii sumei solicitate, ţinând cont de categoria litigiului.
15. Pornind de la esența litigiului, complexitatea cauzei, prestația efectivă în timp consumată de avocat în prezenta cauză, ținând cont că litigiu nu a fost examinat în fond, și nu au avut loc mai multe ședințe de judecată, încasarea sumei de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, este unul nerezonabil şi neproporţional, cu volumul serviciilor prestate realmente în cadrul judecării prezentului litigiu.
16. Astfel, consideră recurentul că, instanţa de fond a interpretat în mod eronat prevederile legii, normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a apreciat arbitrar probele pertinente de către participanții la proces, iar concluziile instanței vizate sunt în contradicție cu aspectele de drept și jurisprudența CEDO.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

17. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.
18. La caz, încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 mai 2024, a fost contestată cu recurs la data de 04.06.2024, iar astfel Colegiul civil constată că, cererea de recurs este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

19. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs în cumul cu materialele pricinii, Colegiul civil consideră că, recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, din următoarele considerente.
20. Conform prevederilor art.423 alin.(1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți şi de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.
21. În acord cu prevederile art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.
22. În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din

3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.
23. Potrivit art.427 lit.a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.
24. În conformitate cu prevederile art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum şi a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod şi de alte legi.
25. În conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
26. În temeiul art.9 alin.(1) și (2) CPC, instanţei judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod şi de alte legi.
27. Colegiul constată că în temeiul art.10 alin.(1) şi (3) CPC, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum şi în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanţei judecătorești, ale participanților la proces, cât şi ale persoanelor legate de activitatea acestora şi, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.
28. Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.
29. În conformitate cu prevederile art.250 CPC, (1) instanţa care a pronunțat hotărîrea emite, din oficiu sau la cererea participanților la proces, o hotărîre suplimentară dacă: a) nu s-a pronunțat asupra unei pretenții formulate de către părţi sau de către intervenientul principal; b) rezolvând problema dreptului în litigiu, nu a indicat suma adjudecată, bunurile ce urmează a fi remise sau acţiunile pe care pîrîtul trebuie să le îndeplinească; c) nu a rezolvat problema repartizării între părţi

a cheltuielilor de judecată ori a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, specialiștilor, interpreților sau reprezentanților cu privire la cheltuielile de judecată a căror compensare li se cuvine. (2) Problema pronunțării unei hotărîri suplimentare poate fi pusă în termenul executării silite a hotărîrii. Instanţa emite, după examinare în ședință de judecată, hotărîrea suplimentară, care poate fi atacată în ordinea stabilită de prezentul cod. Participanților la proces li se comunică locul, data şi ora şedinţei. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea problemei. (3) Cererea de adoptare a unei hotărîri suplimentare nu se impune cu taxă de stat. (4) Încheierea judecătorească de respingere a cererii de emitere a unei hotărîri suplimentare se supune recursului.

30. Din materialele cauzei, Colegiul civil desprinde că, la data de 27 aprilie 2018, SA ”*****” a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS ”*****” cu privire la încasarea prejudiciului în formă de venit ratat.

31. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 mai 2023, s-a respins cererea reprezentantului reclamantului SA ”*****”, avocatului ***** cu privire la repunerea în termen.

32. S-a admis cererea reprezentantului pârâtului ÎS ”*****”, ***** privind ridicarea excepției de tardivitate şi s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SA ”*****” către ÎS ”*****” privind încasarea prejudiciului în formă de venit ratat, ca fiind tardivă.

33. Prin decizia Curții de Apel Chişinău din 28 martie 2024, s-a respins recursul declarat de avocatul ***** în interesele SA ”*****” şi s-a menținut încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 mai 2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de SA ”*****” împotriva ÎS ”*****” privind încasarea prejudiciului în formă de venit ratat.

34. La data de 10.05.2024, reprezentantul pârâtului ÎS ”*****”, ***** a depus o cerere privind emiterea unei încheieri suplimentare în temeiul art.250 CPC, prin care să fie dispus încasarea de la SA ”*****” în beneficiul ÎS ”*****” a sumei în cuantum de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, invocând că soluția adoptată în prezenta cauză a devenit irevocabilă, iar la examinarea cauzei, instanța de fond în partea motivată s-a expus asupra cerinței cu privire compensarea cheltuielilor de asistență juridică, însă în partea dispozitivă a actului judecătoresc a omis să indice suma adjudecată, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

35. Colegiul civil observă că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 mai 2023, instanța de fond, în partea motivată a concluzionat necesitatea compensării parțiale a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei, însă în partea dispozitivă nu s-a indicat suma care urmează a fi încasată de la SA ”*****” în beneficiul pârâtului ÎS ”*****” cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

36. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 mai 2024, a fost

admisă cererea reprezentantului pârâtului ÎS ”*****”, ***** privind emiterea unei încheieri suplimentare.
37. S-a încasat din contul SA ”*****” în beneficiul ÎS ”*****” cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5000 lei.
38. Analizând minuțios materialele dosarului, Colegiul civil notează că, potrivit mandatului avocațial seria MA nr.1216741 din 18 ianuarie 2019, pârâtul ÎS ”*****” a beneficiat de serviciile de asistență juridică prestate de avocatul ***** (f.d.71, vol.I).
39. Potrivit ordinului de plată nr.67 din 22.01.2019, se atestă că, ÎS ”*****” a achitat avocatului ***** pentru serviciile juridice în cadrul examinării cauzei civile din speță, suma de 41000 lei.
40. Conform art.82 Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.
41. Potrivit prevederilor art.90 lit.i) Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.
42. În conformitate cu art.94 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părţii respinse din pretențiile reclamantului.
43. În concordanță cu prevederile art.96 alin.(1) și (1^1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.
44. Potrivit pct.16 al Recomandării privind cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, aprobată prin decizia nr.2 din 30 martie 2012 a Consiliului Uniunii Avocaţilor, pentru probarea cheltuielilor suportate şi prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaţilor, lista detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora.
45. Potrivit pct.21^1 din Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr.25 din 28.06.2004 cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile, se menționează ”soluționând cererile de restituire a cheltuielilor pentru asistență juridică acordată, instanțele vor reține că pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca

mărime, iar pentru dovada lor se evidențiază necesitatea prezentării de partea care le pretinde să fie compensate, următoarele documente: a) dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat şi timpul aferent acestora (cu tariful şi orarul)".

46. Totodată, potrivit pct.21[1] din Hotărârea Plenului CSJ nr.25 din 28.06.2004, enunțată supra, se menționează că, pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța pentru a face o apreciere corectă va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul şi munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența; în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; natura şi durata relației dintre avocat şi client; experiența, reputația şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

47. Potrivit art.250 alin.(1) lit.b) CPC, instanţa care a pronunțat hotărîrea emite, din oficiu sau la cererea participanților la proces, o hotărîre suplimentară dacă, rezolvând problema dreptului în litigiu, nu a indicat suma adjudecată, bunurile ce urmează a fi remise sau acţiunile pe care pîrîtul trebuie să le îndeplinească;

48. În circumstanțele enunțate, Colegiul civil notează că, instanța de fond corect a admis cererea reprezentantului pârâtului ÎS "*****", ***** privind emiterea unei încheieri suplimentare și a dispus încasarea din contul SA "*****" în beneficiul ÎS "*****" cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5000 lei, ca fiind reale, necesare și rezonabile.

49. În acest sens, Colegiul civil va reține ca fiind neîntemeiate argumentele formulate de reprezentantul recurentului precum că, instanţa de fond a interpretat în mod eronat prevederile legale, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar încasarea sumei de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, este unul nerezonabil şi neproporţional cu volumul serviciilor prestate realmente în cadrul judecării prezentului litigiu.

50. Or, instanţa de judecată la determinarea cuantumului cheltuielilor de asistenţă juridică ţine cont în această materie de practica Curţii Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia partea care a câştigat procesul nu va putea obţine rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea şi caracterul lor rezonabil.

51. În ordinea celor expuse, raportând prevederile normelor legale enunțate la circumstanțele speței, Colegiul conchide că prima instanță corect și întemeiat a concluzionat asupra soluției date prin încheierea din 20.05.2024 recurată în speță și

în această ordine reține că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28). Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atît un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

52. În contextul celor expuse, Colegiul civil reiterează justețea concluziei instanței de fond, motiv pentru care ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea contestată.

53. În conformitate cu prevederile art.427 lit.a), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ, -

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de avocatul ***** în interesele SA ”*****”.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20 mai 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA ”*****” împotriva ÎS ”*****” cu privire la încasarea prejudiciului în formă de venit ratat.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
Judecătorul Ana Panov

Judecătorii: Marina Anton

Dorin Dulghieru